

Sporan kredibilitet svedoka maskara u Srebrenici

Author: IWPR
ICTY

Momir Nikolić je 'priznao' i neke zločine koje nije počinio, da bi pridobio tužioce da pristanu na sporazum po kome oni predlažu sudijama skraćenu kaznu, u zamenu za njegovo svedočenje protiv ostalih optuženih u vezi maskara u Srebrenici. Nikolić se bojao da neće biti dovoljno to što je igrao ulogu u operacijama proterivanja žena i dece, i privremenog zatvaranja i ubijanja muškaraca, pa je izmislio da je učestvovao i u nekim drugim zločinima. Rekao je da je lično naredio ubistvo par stotina zarobljenih Mulismana u skladištu u selu Kravica, i jedne manje grupe u selu Sandići. Nedugo nakon što je ovo izjavio, predomislio se i povukao je izjavu. Tek nakon toga je Nikolić obezbedio sporazum sa tužiocima do kog mu je bilo toliko stalo.

U zamenu za Nikolićevo priznanje krivice za zločine protiv čovečnosti, i za saradnju sa tužilaštvom, uključujući svedočenje protiv druge dvojice optuženih za Srebrenicu, tužioci su povukli optužbu za genocid, i pristali su da predlože sudijama da ga osude na 15 do 20 godina zatvora. Odluka o dužini kazne biće doneta na raspravi nakon završetka njegovog svedočenja protiv Blagojevića, tako da će Sud i tužioci moći da ocene da li je on zaista potpuno i iskreno saradivao.

Iako je izmišljeni deo svedočanstva bio povučen iz spisa mnogo pre nego što je Nikolić došao u sudnicu kao svedok, branilac optuženog Blagojevića, Majkl Karnavas (Michael Karnavas), se ustremio na činjenicu da je svedok lagao, navodeći to kao pokazatelj da nije pouzdan izvor informacija. I Sud i odbrana su hteli da čuju kako je to Nikolić došao do zaključka da mu je u interesu da prizna zločine koje nije počinio? On je to ovako objasnio: 'Rekao sam .. kada su razgovori između mene i tužilaca već bili u kasnijoj fazi, da sam procenio da će dogovor da dođe u pitanje ... Bojao sam se da će to da se desi, jer sam do tada već rekao tužiocu skoro sve [što sam znao.] Verovao sam da je sporazum za mene najpovoljnije rešenje.' (Dvostruki prevod, sa srpsko-hrvatskog na engleski, pa ponovo na s-h, prim.prev.)

Na pitanje advokata Karnavasa zašto je mislio da će dogovor da propadne, Nikolić je odgovorom oslikao svoje tadašnje psihičko stanje: 'To je bio samo utisak... To je bio strašan period za mene. Ne želim ni da se sećam toga, a kamoli da o tome govorim. Ja sam priznavao nešto što je veoma teško, zločin koji se dogodio u Srebrenici... Nije lako o tome govoriti. I nije bilo lako priznati da sam u tome učestvovao. Okolnosti su bile takve da sam stekao utisak da može doći do nesporazuma. Bio sam uveren da su tužioci već imali podatke za skoro sve što sam im do tada rekao. To me navelo na zaključak da to možda nije dovoljno za sporazum.'

Nikolić je pod svaku cenu hteo da izbegne ponovno potsećanje na svoju ulogu u događajima koji su kulminirali ubistvom između sedam i deset hiljada Muslimana, dečaka i muškaraca, i bio je spreman da zbog toga prizna zločine koje nije počinio. 'Sve što se desilo u i oko Srebrenice je uvek prisutno u mojoj glavi, i ja prosto nisam hteo da to još jednom prođem, da idem na suđenje...', rekao je Sudu.

Ali, Nikolić nije samo sebe optužio u tim lažnim izjavama; optužio je i druge. U unakrsnom ispitivanju, Karnavas je pročitao odlomke svedokove izmišljene izjave: 'On je rekao da je [Ljubomir] Borovčanin došao na mesto zločina [magacin u Kravici] dok je ekshumacija bila u toku, i da su razgovarali o tome šta treba da se učini sa tim telima.' Nikolić je odgovorio da u izveštaju nije tačno zapisano što je rekao. 'Što se tiče ubistva i diskusije o telima, mislim da [ja i tužilac] nismo mislili na isti način. Ja sam rekao da sam znao šta se desilo sa telima, i da je Borovčanin znao...'

Branilac je nastavio: 'Zatim ste rekli da Borovčanin nije ništa učinio da bi sprečio ubistva koja ste Vi naredili.' Nikolić je na to odgovorio da su tačni svi drugi delovi njegove ranije izjave, osim onoga koji se odnosio na njegovu ulogu u zločinu. Imao je direktne informacije o događajima -- o masakru, o Borovčaninovom prisustvu, i o tome da on nije ništa učinio da spreči pokolj, rekao je na Sudu. On je prosto sebe ubacio kao značajnu figuru u događaje o kojima je samo čuo da bi obezbedio sporazum o smanjenju kazne za uzvrat sa svedočenjem.

Nikolićevo lažno priznanje nije nevažno, jer se nepovoljno odražava na njegov kredibilitet kao svedoka, smatra advokat Karnavas. Ako je bio spreman da pretera da bi uvećao svoju krivicu, možda laže o još nečem? Možda je uvećao ulogu svog komandanta, Vidoja Blagojevića, koji sedi na optuženičkoj klupi? Da li je zbog toga sporna i verodostojnost onog dela izjave koji se odnosi na Mladićevu gestu rukom za koju kaže da ju je protumačio kao naznaku da će svi zarobljenici u Konjević Polju biti ubijeni?

Prvog dana Nikolićevog svedočenja, advokat odbrane je upozorio da možda nije istinit još jedan element njegovog svedočenja: Nikolić je rekao da se sastao sa Ljubomirom Bearom, Miroslavom Deronjićem i drugima radi razgovora o bezbednosnoj situaciji u Bratuncu, i da su se tu posvađali oko lokacije budućeg

masakra -- da li da bude to Zvornik ili Bratunac. Nikolić je svedočio da je Deronjić, koga je Radovan Karadžić postavio na tu dužnost, rekao da je Karadžić odlučio da zarobljenici budu prevezeni u Zvornik i tamo ubijeni, što se posle i učinjeno. Nikolić je rekao da je on prisustvovao sastanku. Deronjić, koji je dan ranije priznao svoju krivicu za masakr koji nema veze sa Srebrenicom, je rekao tužiocu da misli da Nikolić nije bio na tom sastanku. Na pitanje sutkinje Karmen Marije Argibej (Carmen Maria Argibay) svedok je ponovio da jeste prisustvovao sastanku na kom je konačno dogovoreno da zarobljenici budu pogubljeni u Zvorniku.

Nikolićevo svedočenje je trajalo osam dana. Iako u njegovoj izjavi ima spornih detalja, ona sadrži važne podatke o izvršenju planiranog etničkog čišćenja Bratunca i o genocidu nad Muslimanima u Srebrenici. Nije sporno da je on u tome igrao značajnu ulogu. Sudije će morati da procene njegov kredibilitet kao svedoka kada budu analizirali ukupne dokaze. Ali, Nikolićeve reči ne stoje same. Sudije će da razmotre dokaze i dokumente koje će da ponude druge stranke, kojima će biti potvrđena ili pobijena njegova izjava. Presuda Balgojeviću, bez obzira na to da li će biti osuđen ili oslobođen, neće biti doneta na osnovu izjave samo jednog svedoka.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Topic: [War crimes](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sporan-kredibilitet-svedoka-maskara-u-srebrenici>